

Preek over Luk.2:14 gehouden in de Kerstnachtdienst op 24 december 2017

(lezingen: Jes.9:1-6 en Luk 2:1-12)

Gemeente van Christus,

1. Dat lied van de engelen van lang geleden, dat is wel aangeslagen! Dat merk je elk jaar weer als de Kersttijd is begonnen. Dan wordt het meegezongen door miljoenen mensen, en zelfs buiten de kerken klinkt het door. Want als mensen Kerstliederen maken, dan gaan die ook bijna altijd over positieve dingen, over vrede en liefde en warmte. Of luister deze dagen naar de leiders in onze wereld als ze hun Kersttoespraken houden - daar komt de vrede telkens naar voren. **(dia 1)** Want wie wil er geen vrede? En toch is er geen tijd zonder oorlog. We hebben in Europa misschien een tijd lang rust, de schrik van de laatste Wereldoorlog zit er bij ons nog goed in. Maar kijk naar de rest van de wereld, naar Yemen, naar Syrië en Irak met hun verwoeste steden, kijk naar sommige delen van Afrika, en voel de dreiging in het Verre Oosten - niemand wil oorlog, en toch: het gebeurt telkens wel. Hoe kan dat?

Ik hoorde iemand eens zeggen: we doen het met onze oorlogen helemaal verkeerd. We zouden het weer moeten doen zoals in de grijze Oudheid. Toen ging als het oorlog werd de koning vaak voorop in de strijd. Hij en zijn generaals, die proefden aan den lijve wat oorlog was. Ze roken de oorlog, ze hoorden het gejammer van de gewonden, ze voelden hoe ze zelf uitgeput raakten en ze voelden de pijn als ze getroffen werden. Ze proefden de angst die bij elke oorlog hoort. Maar in onze tijd sturen de leiders hun militairen op pad, vaak jonge jongens nog, soms zelfs kinderen. En die maken het allemaal mee, terwijl de leiders veilig in hun bunkers zitten. En zij dragen de last van angstdromen en depressies, als ze er al zelf ongeschonden uit zijn gekomen. Stuur de leiders zelf ten strijde en laat ons toekijken - het zou vast een heleboel veranderen.

Maar laten we het niet alleen over het oorlogsgeweld hebben. Is het tussen de mensen altijd zoveel beter? In ons vredige landje zijn er conflicten te over. Je hoeft alleen maar naar de rijdende rechter te kijken of naar Bert van Leeuwens familiediner, en je hoort hoe mensen over elkaar praten, hoe boos ze soms zijn. Maar als ik u zou vragen: **(dia 2)** wie van u wil er graag ruzie? - ik denk dat er weinig vingers omhoog zouden gaan. Want ruzie, dat betekent: donkere gevoelens. Dat betekent: geraakt en gekwetst worden. En dan begin je slecht te slapen, en je bloeddruk gaat omhoog, en je komt soms tot rare gedachten. Niemand is gelukkig als er ruzie is, en toch: het gebeurt telkens wel. Hoe kan dat? Hoe kan het dat we vrede willen, maar oorlog en strijd krijgen?

Van de week praatte ik daar met iemand over, en die zei toen iets heel treffend: "Dat komt fan dat swarte mantsje yn ús" **(dia 3)**. Ik begreep direct wat hij bedoelde. Er zit in ons mensen iets donkers, en af en toe komt dat naar boven. Anders kan ik oorlogen en ruzies niet verklaren. We willen ze niet, maar het swarte mantsje, dat fluistert ons in dat we elkaar niet kunnen vertrouwen. Dat swarte mantsje laat ons soms dingen zeggen en doen, die een ander beledigen en raken. En het komt door dat swarte mantsje, dat onze woorden en onze liederen over de vrede en de liefde soms zo hol klinken. We willen het allemaal wel, maar in ons woont ook iets anders. En zolang dat niet overwonnen wordt, blijven we in de ellende zitten. Het swarte mantsje heeft het leven van heel veel mensen in de greep, en bij de anderen sluimert hij in hun hart, om bij de eerste de beste gelegenheid wakker te worden en zijn donkere dingen te doen.

2. Daar hebben engelen geen last van. Engelen wonen in het licht, en licht stralen ze uit. Zo klinkt ook hun lied in de Kerstnacht, dat lied van de vrede op aarde. Alles straalt terwijl ze het zingen, en het donker van de nacht, het is even weg. Het is wel een leger, maar een leger zonder wapens. Want de engelen zijn op vredesmissie. **(dia 4)** En hun lied klinkt zuiver, zonder dubbele

bodems, zonder verborgen agenda. Vrede op aarde - het klinkt direct uit hun hart. Ze roepen met hun lied iets uit over de aarde, waar de mensheid naar verlangt, maar ze kunnen het maar niet bereiken. En daarom gaat hun lied niet over ons, maar over God. God krijgt de eer, en het loopt uit op Gods welbehagen - en dat is niets anders dan de blijde boodschap, dat God de vrede wil!

Want er is nog een derde strijd, naast de strijd tussen de volken en de strijd tussen mensen. Er is ook de strijd van de mensen tegen God. Het zwarte mantsje is daar superactief. Hij zaait ongeloof, dat deed hij al vanaf het begin. Hij zaait wantrouwen tegen de God die ons gemaakt heeft. Hij preekt de opstand: Ga je eigen weg, en trek je van God niets aan. Dat heeft iets gebroken in de wereld. Daardoor is het donker geworden op aarde, en het licht van God, dat lijkt soms zo ver weg...

Maar in de Kerstnacht komt Gods leger naar de aarde - niet om te vechten, maar om te zingen (**dia 5**). En ze bejubelen de vrede die er komt, omdat God niet wil, dat wij op aarde kapotgaan. Ze juichen omdat ze de kribbe zien, met daarin het Kind, dat de vrede komt herstellen. De Koning is geboren, de Vredevorst. En als Hij de troon beklimt, dan verdwijnen de dreunende laarzen en mantels waar bloed aan kleeft, en dan zal aan de vrede geen einde komen - daar hoopte Jesaja al op!

En nu: Hij is geboren! En dat kleine kind in de kribbe schuilt een Koning. En die Koning gaat doen, wat vanouds hun rol was: vooraan gaan in de strijd tegen het zwarte mantsje. Want die kwam ook op Hem af, en probeerde zijn verleidelijke taal. En Hij confronteerde hem met mensen, die Hem wel diep moesten ergeren en kwetsen, mensen die niet geloven wilden, mensen die trots waren, mensen die te bang waren om Hem echt te vertrouwen. Hij liet Hem al het donkere zien en proeven.

Maar deze Koning - dat weten de engelen - die laat zich niet verschalken. Hij laat zich slaan en verwonden, maar geeft de goede strijd niet op. Hij brengt vrede, tussen God en de mensen. Hij brengt verzoening, brengt ons en de Here weer bij elkaar. Want Hij laat zien wie God is: een God die uit is op herstel van de liefde, een God die ons wil winnen, om ons het echte geluk te leren ervaren. Om vrede in ons hart te leggen in een wereld die vol zit met strijd.

3. De Koning vecht, en wij mogen ernaar kijken! Hij vecht voor ons, want voor ons is Hij geboren, de Redder van de wereld. Er is voor ons maar één vraag: in welk kamp zit jij (**dia 6**)? Zit jij in het kamp van de Koning, of zit jij in het kamp van zwarte mantsje? Dat is best een spannende vraag. Want ik weet wel: als ik u vraag of u de vrede wil, dan roept u allemaal ja. Maar ondertussen zit het zwarte mantsje soms nog steeds in ons hart. Willen wij bij Jezus horen, willen wij delen in de vrede die Hij wil brengen, dan moet het zwarte mantsje eruit en dan moet Hij erin. En dat gaat niet altijd vanzelf. Het donker zit soms diep in ons leven.

Het zwarte mantsje eruit en Jezus erin - dat is de oorlog, die wijzelf in ons leven tegenkomen. En dat red je alleen, als je de Koning te hulp roept. Dan is het niet genoeg, dat Hij in Bethlehem is gekomen. Dan moet Hij ook geboren worden in jouw hart.

De engelen, zij zingen van vrede! Zij zingen over een herstel van de wereld en de mensen in hun oude glorie, zonder angst, zonder kwaad, zonder zwarte mantsjes. Zij zingen ons toe: het gaat gebeuren, het kan! (**dia 7**) Vrede op aarde is geen onwerkelijke droom. Het kan, want God heeft zijn Zoon gegeven als Koning die de wereld bevrijdt. Hij is geboren, in Bethlehem. En Hij wil ook komen in de harten van de mensen. Hij wil komen in het hart van presidenten en leiders, en ook van mensen die hier op aarde koning zijn. Hij wil komen in het hart van gewone mensen met hun kleine pijnlijke conflicten. Hij wil komen in het hart van jou en mij. Daar begint de vrede. En zo komt de vrede verder. Want het zwarte mantsje is kansloos, waar deze koning komt. De hemel is opengegaan, en de vrede kondigt zich aan. Gemeente, dankzij het Kind is er hoop voor ons allemaal.